Nyhedsbrev

NK FORSYNING

NK-Forsyning med i nyt ladestanderprojekt

Elbiler spiller en afgørende plads i fremtidens grønne transport. Men før elbilernes fulde potentiale kan indfries, skal vi først skabe den nødvendige infrastruktur, så elbiler nemt kan komme fra A til B – også over længere distancer. En af de større barrierer for at købe en elbil er, at det kan være svært at planlægge sin rute i forhold til, hvornår man har adgang til en ladestander[1].

I projektet 'Book en ladestander' vil muligheden for at booke en ladestander blive testet. Via en app er det for første gang muligt at booke en ladestander og bestille ladetid. Formålet med projektet er at blive klogere på, hvilke eventuelle barrierer der fremadrettet skal tages hensyn til, når infrastrukturen omkring elbiler skal udbygges, og når elbiler skal fremmes. NK-Forsyning har valgt at deltage i projektet for at bidrage til at fremme elbilismen, og der vil være to ladepladser på virksomhedens p-plads på Ærøvej 2.

"I takt med at flere dele af transportsektoren elektrificeres, har vi brug for at tænke og indrette ladeinfrastrukturen mere strategisk. Vi har brug for brugernes input og ønsker. Derfor er projektet 'Book en ladestander' et spændende initiativ, fordi det tager fat på en vigtig udfordring for bilisterne, når de står over for valget om skulle skifte biltype. Det kan hjælpe med at sikre mere fornuftige investeringer, bedre udnyttelse af infrastrukturen – og i sidste ende betyde, at flere vælger elbiler frem for benzin- og dieselbiler," fortæller Christian Nolsøe Nielsen, formand for Elbilforeningen FDEL – forenede danske elbilister.

Booking sættes nu fri i Næstved

Testperioden sættes i gang hos NK-Forsyning fra den 21. juni. Her kan man indtil udgangen af august teste bookingsystemet. Placeringen ved NK-Forsyning på Ærøvej har den fordel, at forsyningens 70 medarbejdere og besøgende kan få glæde af muligheden i dagtimerne – og efter kl. 16 og indtil kl. 8 om morgenen stiller NK-Forsyning ladestanderne til rådighed for borgerne, der bor i området, eller besøger Sct. Jørgens Park lige på den anden side af fodgængerbroen.

'Book en ladestander' testes også på arbejdspladser i Ballerup og Ringsted og ved Måløv Bibliotek, og i sommerens løb kommer der flere lokationer til. Bag projektet er elbilsekretariatet i Region Hovedstaden, Copenhagen Electric, og Gate 21, der er et partnerskab for grøn omstilling i Greater Copenhagen og driver grønne projekter i samarbejde med regioner, kommuner, vidensinstitutioner og virksomheder.

Schneider Electric og Power Fuel er leverandører af henholdsvis ladestander og app-løsning til booking af ladestander, og projektet er finansieret af Region Hovedstaden.

[1] *Kilde: Rapport fra Region Hovedstaden, 2020*

Overvågning af flere stoffer i drikkevandet

Landets forsyningsselskaber – herunder NK-Forsyning – skal fremover kontrollere drikkevandet for seks nye stoffer foruden de mere end 30 stoffer, som drikkevandet allerede undersøges for. Det drejer sig om Monuron, TFMP, t-Sulfinyleddikesyre, Methansulfonsyre, eddikesyre og TFA (se nærmere forklaring i nedenstående boks). I praksis indføres den forstærkede overvågning via en ændring af drikkevandsbekendtgørelsen med virkning fra 1. juli i år.

"Baggrunden for den nye bekendtgørelse er Miljøstyrelsens omfattende undersøgelse af sprøjtemidler i grundvandet i 2019 og 2020," forklarer Josef Kaissar Lazar, der er maskinmester hos NK-Forsyning.

"Grundvandet er blevet undersøgt for i alt 99 forskellige stoffer 250 steder i landet, hvilket er markant flere stoffer, end man nogensinde før har undersøgt. På den baggrund er det besluttet, at listen over stoffer, som vandværkerne skal kontrollere drikkevandet for, fremover udvides med de seks nye stoffer."

"I NK-Forsyning lægger vi vægt på at indføre nye kontrolkrav, så snart vi bliver bekendt med dem. Det gør vi bl.a. for at undgå den trængsel, som typisk opstår i forhold til analysefirmaerne, når der indføres nye krav. Og fordi vores primære fokus er at sikre drikkevand af høj kvalitet til vores forbrugere ved at kunne reagere på informationen om mulige forureningskilder ud fra et forsigtighedsprincip. "

"Derfor er vi også allerede tidligere på året begyndt at teste for TFA, som var det første nye stof, Miljøstyrelsen meldte ud om, skulle undersøges. Og vi har ikke konstateret TFA i vandet. 1. juni fik så vi svar på vores test for de øvrige fem stoffer, og heller ikke disse er fundet i vores vand, hvilket vi er rigtig glade for – da det betyder rigtig god kvalitet af vores drikkevand", siger Josef.

Miljøstyrelsen foretager løbende ekspertvurderinger af fremmede stoffer i drikkevandet og udsteder ny drikkevandsbekendtgørelse, når de vurderer, at et fremmedstof er uønsket i drikkevandet.

De seks nye stoffer

Monuron
Monuron har i perioden 1956-1977 været solgt som bekæmpelsesmiddel mod visse ukrudtsarter og græsser i aspargesmarker, samt på udyrkede arealer såsom gårdspladser og langs veje og jernbaner.

TFMP
TFMPs moderstof (fluazifop-P-butyl) er solgt som pesticid i Danmark i perioden 1990-2012 til bekæmpelse af hovedsagelig græsser i tokimbladede afgrøder.

t-Sulfinyleddikesyre
t-Sulfineddikesyre stammer fra aktivstoffet acetochlor, der har været brugt i ukrudtsmidler. Men stoffet har faktisk aldrig været godkendt i Danmark. Alligevel er det fundet i enkelte boringer i Danmark.

(2,6-Dimethyl-phenylcarbamoyl)-methansulfonsyre
Stoffet er et nedbrydningsprodukt af dimethachlor, der er solgt som pesticid i Danmark fra 1981 til 1990 til anvendelse mod ukrudt og spildkorn i raps og sojabønner.

[(2,6-Dimethylphenyl)(2-sulfoacetyl)amino]eddikesyre)
Dette stof stammer fra aktivstoffet dimetachlor, der har været brugt i ukrudtsmidler.

Trifluoreddikesyre (TFA)
TFA fremgår i EU-vurderinger som et nedbrydningsprodukt fra pesticiderne flurtamon og flufenacet, der imidlertid ikke indgår i pesticidprodukter, der har været godkendt eller registreret solgt i Danmark. Men Miljøstyrelsen har opgjort 22 pesticider, som er registreret solgt i Danmark og som potentielt kan være moderstoffer til TFA. Der eksisterer endvidere tusindvis af stoffer, som under de rette betingelser kan nedbrydes til TFA. De mest velkendte er visse typer af flourerede drivhusgasser, der bl.a. anvendes som kølemiddel i klimaanlæg, køleanlæg og varmepumper. Disse stoffer kan nedbrydes til TFA i atmosfæren og derefter via regnvandet blive fordelt til overfladevand og jord, hvorefter det kan sive ned til grundvandet.

NK FORSYNING

Drop sprøjtegifte og pas på vores drikkevand

Hos NK-Forsyning passer vi på vores drikkevand. Gør du?

I Danmark er vi meget heldige, for vi har let adgang til vand. Vi drejer bare på vandhanen, og så kommer der frisk og dejligt vand ud. Men der er én ting, som mange måske ikke tænker ret meget over, nemlig at vi bor lige oven på det grundvand, vi skal drikke.

Vores drikkevand er baseret på grundvand, som er skabt af det vand, der falder ned fra oven, og kvaliteten er så god, at vi hos vandværkerne stort set blot filtrerer og ilter grundvandet, inden vi sender det ud til dine vandhaner.

Kvaliteten af grundvandet hænger dog nøje sammen med det, vi foretager os på jordoverfladen. En af de helt store trusler mod grundvandet er rester af de sprøjtegifte, der bruges i private haver. Bare én dråbe aktivt sprøjtegift, som når ned til grundvandet, kan gøre 10 millioner liter drikkevand ubrugeligt. Det svarer til omkring 100 familiers totale vandforbrug i et helt år. Så det er altså ikke småting, vi taler om.

Færre haveejere skal bruge gift i haven

En rapport fra Miljøstyrelsen viser, at sprøjtegift er en del af hverdagen for hver anden danske haveejer, og vandværkerne rundt omkring i landet finder ofte pesticidrester under byområder – tit i meget højere koncentrationer end ude under landbrugsarealerne. En af grundene er, at sprøjtegift under de såkaldt befæstede arealer, som for eksempel asfalt og fliser, ikke kan nedbrydes. En anden grund er, at alt for mange haveejere ikke har styr på brug og dosering af plantegifte, når der sprøjtes.

"NK-Forsyning ønsker at være med til at sprede budskabet til vores forbrugere om, at de skal passe på vores drikkevand til gavn for miljøet og fremtidige generationer", siger Steen Lindhardt, der er administrerende direktør i NK-Forsyning og fortsætter:

"Vi har heldigvis aldrig fundet pesticidrester i vandet her hos NK-Forsyning, og vi håber selvfølgelig, at det vil fortsætte sådan i fremtiden også, men det kræver, at vi alle sammen tager ansvar for at passe på vores fælles grundvand."

Animationsfilm om udledninger til vandmiljøet

Vi har i samarbejde med en række andre forsyningsselskaber fået lavet en animationsfilm, hvor du kan lære, hvordan udledninger af fortyndet spildevand til vandmiljøet foregår via overløbsbygværker, samt hvordan vi arbejder på at mindske disse ved at forberede fremtidens kloaknet til et vådere klima.

Se videoen og læs mere om NK-Forsynings udledninger til vandmiljøet på vores hjemmeside.

NK FORSYNING

Godt gang i byggemodning i Næstved

NK-Forsyning er i øjeblikket involveret i byggemodningsaktiviteter en række steder i Næstved. Det største projekt omfatter spildevandskloakering af 1. etape af Stenlængegård-udstykningen, der som helhed afgrænses af jernbanen i nord, Østre Ringvej mod vest, Ring Øst mod øst og Skovburren/Skovkanten mod syd.

"Vi er netop gået i gang med etape 1, som omfatter etablering af et nyt kontor- og serviceerhvervsområde i det nordvestlige hjørne ud mod Østre Ringvej. Desuden omfatter etapen etablering af to nye boligveje syd for Stenlængegårdsvej, hvor der skal opføres omkring 300 nye boliger," forklarer Lisbeth Bruun Henriksen, der er projektleder i NK-Forsyning.

"Men vi er fra starten nødsaget til at dimensionere spildevandsledningerne i delområdet, så de på sigt kan aftage spildevandet fra hele udstykningen, som bl.a. også indeholder ny svømmehal og et område til skole og institution."

Udover Stenlængegård-udstykningen er NK-Forsyning aktuelt i gang med spildevandskloakering af et mindre bolig- og erhvervsområde ved Vordingborgvej/Stenstrup. Her etableres ca. 40 parcel- og rækkehusgrunde, ligesom der etableres et mindre erhvervsområde. Byggemodningen bliver færdig til sommer.

Herudover er vi i gang med at byggemodne en række private udstykninger, herunder Magledalen, som omfatter 62 boliger, 22 boliger på Spiræavej, 21 række- og dobbelthuse på Klosterlunden og 6 lejligheder på Skellet 8.

Store erhvervsudstykninger
Hertil kommer flere større erhvervsudstykninger.

"Vi er i øjeblikket i gang med at byggemodne Næstved Retail Park og 4 hektar mellem Vestegårdsvej og Jupitervejs forlængelser, der er et kæmpe industriområde ud mod Køgevej i forlængelse af Næstved Megacenter," fortæller Dan Soltau, der er projektleder i NK-Forsyning med ansvar for industriprojekter.

"Udover kloakering af det store område omfatter projektet også etablering af regnvandsbassiner."

"Og så er vi ved at være færdige med etape 3 af Øverup Erhvervsområde fra Køgevej til Øverup Erhvervsvej, som netop nu er under aflevering," siger Dan Soltau.

Våd og kold vinter og forår har forsinket vandforsyningen
Lige i kølvandet på – og i nogle tilfælde også samtidig med – spildevandsprojekterne følger ofte etablering af vandforsyning i de pågældende områder.

Den våde og kolde vinter og forår har sammen med coronasituationen forsinket flere projekter.

"Lige nu er vi imidlertid travlt optaget med industribyggemodning og lidt mindre med boligprojekter, men samlet set har vi gang i flere projekter end længe," oplyser driftsleder for vand i NK-Forsyning, Steen Rasmussen.

Vandforsyning – kompliceret puslespil
"Det er ofte et ganske kompliceret puslespil at forberede vandforsyning af et nyt bolig- eller industriområde. Dels er vi stærkt optaget af kvalitet og hygiejne i forbindelse med montagen. Vi forsøger også at lægge rør med en så lille diameter som muligt for at undgå, at drikkevandet ikke kommer til at stå for længe i rørene. Men samtidigt skal vi tage højde for, at rørene er tilstrækkeligt store til at forsyne kommende udvidelser af et givet område. Det er Stenlægegård-udstykningen et eksempel på. Her går vi ind med et rør på 250 mm, men længere fremme i udstykningen reduceres rørtykkelsen til 100 og 50 mm."

"Det er også et puslespil at få finansieringen af nye områder på plads på en god måde," pointerer Steen Rasmussen. "Kunderne betaler et tilslutningsbidrag, men det dækker sjældent alle udgifterne. Og tilslutningsbidraget udbetales til os over en 45-årig periode, men vi skal betale regningerne 'up front'. Det kræver en god likviditetsstyring – især i perioder med høj aktivitet," siger Steen Rasmussen.

NK FORSYNING

Bilvask hjemme er skidt for vandmiljøet

Et kig ned i det sorte, giftige slam i sandfanget ved en bilvaskehal illustrerer tydeligt, hvorfor hjemmevask af bilen er skadeligt for miljøet. Dette gælder særligt i områder, hvor der er udført kloakseparation, og vejvandet fra kloakkerne langs gader og stræder dermed bliver ført urenset med regnvandet direkte ud i åer og vandløb.

Også i områder, hvor der ikke er kloaksepareret, og vaskevandet derfor ender på renseanlæggene sammen med spildevandet kan det være et problem for vandmiljøet. Mange af partiklerne, der sidder rester af på bilen, er nemlig for små til at blive frasorteret i renseanlæggene og ender dermed alligevel i vandmiljøet. Det gælder f.eks. mikroplasten fra dækkene. Samtidig er der risiko for nedsivning til undergrunden ved vask af bil på egen grund.

Vask bil med omtanke

"Alle vaskehaller i Danmark har spildevandstilladelse, er miljøgodkendte og er efter forskrifterne udstyret med et sandfang og en olieudskiller, som vandet gennemløber, før det render ud i kloakkerne. Det betyder, at vaskehallerne fanger tonsvis af blandt andet bremsestøv, bly, cadmium, kobber, zink, olie og mikroplast, som ved hjemmevask af bilen ville være endt i vandmiljøet", forklarer benzinforhandler Ernst Korff, der er formand for brancheforeningen Benzinforhandlernes Fælles Repræsentation (BFR), som står bag oplysningskampagnen vaskbilmedomtanke.nu.

På Ernst Korffs tankstation i Vamdrup i Sydjylland er vaskehallen som alle andre vaskehaller i Danmark tilmeldt en lovpligtig tømningsordning, og sandfang og olieudskiller skal kontrolleres i miljøsyn hvert år. Det foregår hos Ernst Korff cirka hver sjette måned, og en slamsuger fjerner årligt fire-fem tons slam fra sandfanget hos ham.

"Slammet er sort, ildelugtende og med sit indhold af miljøskadelige stoffer klassificeret som farligt affald. Det køres derfor til en godkendt affaldsmodtager, som sørger for den videre håndtering. Hvis bilejerne havde valgt at vaske hjemme i indkørslen eller ved kantstenen, ville snavset være endt i naturen. Så jeg er da lidt stolt over, at bilvaskebranchen som helhed redder miljøet for meget store mængder giftigt slam", siger Ernst Korff.

Sådan ser slammet fra sandfanget ved Ernst Korffs vaskehal ud. Slammet er sort og ildelugtende og kan indeholde blandt andet sæbe, bremsestøv, voks, bly, cadmium, kobber, zink, olie og mikroplast.

NK FORSYNING

Test af spildevand bliver vigtigt redskab i epidemiovervågning

Folketinget førstebehandlede torsdag den 3. juni et lovforslag om, at test af spildevand for smitsomme sygdomme (herunder coronavirus) skal udbredes til hele landet og understøtte den kontrollerede genåbning af samfundet.

Lovforslaget forventes endeligt vedtaget 24. juni med ikrafttræden den 1. juli, og det er målsætningen, at metoden skal være indført i de større byer senest 1. oktober i år.

Lovforslaget lægger op til, at spildevandsselskabernes udgifter til testningen ikke skal betales af vandkunderne. Tværtimod skal opgaven bestilles og betales af Statens Serums Institut eller kommuner.

Baggrunden for lovforslaget er positive erfaringer med overvågning af spildevand for coronavirus i bl.a. Hjørring, Hillerød, hovedstaden og på Bornholm.

Gode erfaringer

De hidtidige erfaringer viser, at monitorering eller overvågning af spildevandet kan bidrage til tidlig sporing af såvel coronavirus som andre epidemier. Det skyldes, at f.eks. SARS-CoV-2 – den virus, der forårsager COVID-19 – udskilles med afføringen og typisk kan registreres flere dage før, den eller de smittede personer får symptomer på smitten.

I takt med, at den danske befolkning vaccineres, forventes forekomsten af COVID-19 at falde. Dette vil reducere behovet for en intensiv og bred testindsats.

Monitorering af spildevand forventes i en situation med lav smitte at kunne give et tidligt varslingssignal om nye udbrud og mutationer, hvorefter der kan sættes ind med smittebegrænsende initiativer, f.eks. perioder med geografisk afgrænset og intensiv testning.

På længere sigt forventer DANVA, der er brancheorganisation for alle, der arbejder med vand og spildevand, at metoden kan bruges til at forudsige andre smitsomme sygdomme, inden der udbryder epidemier. På den måde kan overvågning af spildevandet komme til at spille en vigtig rolle for folkesundheden.

Om ny coronavirus

Der findes forskellige typer coronavirus (CoV), som er en familie af virus, der kan være årsag til milde forkølelser, men også til alvorlige infektioner i luftvejene. Verden har før oplevet, hvor alvorlige nogle typer af coronavirus kan være. I 2003 spredte SARS sig fra Sydøstasien til 28 lande, og senest har MERS siden 2012 givet anledning til alvorlige lungeinfektioner på Den Arabiske Halvø. Begge sygdomme skyldes forskellige typer af coronavirus.
Genetiske undersøgelser har vist, at ny coronavirus er 80 % identisk med SARS-CoV-1 (som er årsag til SARS), og det er derfor, at den nye coronavirus har fået navnet SARS-CoV-2.

(Kilde: Sundhedsstyrelsen)

NK FORSYNING

It-sikkerhed i vandsektoren

Cyberspionage og cyberkriminalitet udgør en høj risiko for danske virksomheder – også vandselskaber. Derimod er risikoen for destruktive angreb og såkaldt cyberaktivisme lav, og risikoen for egentlig cyberterror er p.t. ikke eksisterende i Danmark.

Det fremgik af et indlæg af afdelingschef i Center for Cybersikkerhed, Mark Fiedel på et virtuelt seminar afholdt af Spildevandsteknisk Forening i starten af november 2020, som bl.a. medarbejdere fra NK-Forsyning deltog i.

Vandselskaber som NK-Forsyning leverer kritisk infrastruktur og kan derfor være attraktive at forsøge at angribe for it-kriminelle. Det foregår især ved, at medarbejdere i organisationen bliver udsat for f.eks. phishing-forsøg, hvor hackere forsøger at få adgang til login-informationer. Det er vi som branche meget opmærksomme på, og hos NK-Forsyning tager vi naturligvis også det hastigt skiftende trusselsbillede mod it-systemer alvorligt og har derfor – blandt andet – stort fokus på løbende at uddanne alle vores medarbejdere i it- og cybersikkerhed.

Det foregår hele tiden

"Når det gælder cyberspionage og cyberkriminalitet er det faktisk paradoksalt at tale om trusler," siger Mark Fiedel. "For det foregår hele tiden. Alle, som er på internettet eller er afhængig af det, vil kunne blive ramt."

"Internationale studier viser, at der kun går fra sekunder til få minutter, før nogen forsøger at kompromittere nye installationer. Derfor er det rigtig vigtigt at holde sig for øje, at i samme øjeblik man starter noget nyt op via internettet, så vil der lynhurtigt være nogen, der forsøger at komme ind."

"Aktørerne er både enkeltindivider, der ikke nødvendigvis har de store forudsætninger, og forbrydersyndikater, som nærmest er professionelle organisationer med både markedsføringsressourcer og udviklingsfunktioner."

"At de it-kriminelle aktører agerer målrettet, er ikke nødvendigvis udtryk for, at de har udset sig et mål fra dag 1. Der er mere tale om et 'koncept', hvor arbejdsdelingen består i, at nogle skaffer adgange til systemer f.eks. via phishing og efterfølgende sælger informationerne til andre aktører, der arbejder videre – ofte over længere tid, hvor de sætter sig godt ind i en given virksomheds it-systemer. På et tidspunkt sætter de angrebet i gang, og så kan ens data f.eks. blive krypteret, og de it-kriminelle forlanger løsepenge for at dekryptere data igen."

Eksistentiel trussel

"Det er en virkelig eksistentiel trussel mod den virksomhed, det går ud over. Og det kan koste voldsomt dyrt. Vi har således set eksempler på, at det kan koste på den anden side af en halv milliard kroner – selv efter modregning af forsikringssummer," pointerer Mark Fiedel.

Han mener ikke, at Covid-19 som sådan har ændret trusselsbilledet voldsomt. Men det har forøget de it-kriminelles platform, fordi mange i øjeblikket arbejder hjemmefra. Derfor anbefaler Mark Fiedel at huske den 'digitale afspritning'. Dvs. opdatér, opdatér, opdatér. Brug flerfaktor-autentifikation og segmentering, og sørg for et ordentligt beredskab – herunder opdatering. Endvidere er det en god idé, at virksomhedens driftssystemer, der styrer processer, ikke hænger for tæt sammen med de administrative systemer, som typisk er det, der bliver først ramt af it-kriminalitet.

NK FORSYNING